

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.26. ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С4 Психологія

освітньо-професійна програма Психологія

форма(и) навчання денна та заочна

**Інформація про розробника та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК програми навчальної дисципліни:

Доктор психологічних наук, професор кафедри психології, філософії та суспільних наук)

Ірина БІЛА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРОВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Основи психологічного тренінгу, ОК 2.26	
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл професійної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	4-й рік навчання, 7-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	3	3
Загальна кількість годин, в тому числі:	90	90
аудиторні години	30	10
лекції	10	-
<i>семінарські</i>	-	-
<i>практичні</i>	20	10
самостійна робота	60	80
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	7-й семестр – залік	
1.6. Інформація про консультації	<i>Згідно затвердженого графіка консультацій</i>	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Біла Ірина Миколаївна (доктор психологічних наук, професор)	
1.9. Контактна інформація викладача	bila.iryana@tnu.edu.ua	

1. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Навчальний курс «Основи психологічного тренінгу» спрямований на формування у студентів системного уявлення про теоретичні засади, структуру та практичну організацію соціально-психологічних тренінгів. Курс охоплює два змістові модулі, що послідовно розкривають фундаментальні поняття тренінгової роботи та забезпечують розвиток прикладних умінь майбутніх фахівців із психологічної допомоги, освіти, консультування й організаційного розвитку.

Перший модуль спрямований на засвоєння ключових понять та історичних витоків психологічного тренінгу, формування розуміння його принципів і механізмів дії. Розглядається психологічний зміст міжособистісної взаємодії у тренінговій групі, групова динаміка та умови створення безпечного середовища. Особлива увага приділяється методам дослідження потреби в тренінгу як основи для професійного планування роботи. Завершує модуль опанування засад дизайну й структурування тренінгових програм.

Другий модуль присвячений практичним аспектам побудови та проведення тренінгів. Студенти вивчають основні компоненти тренінгу, принципи організації роботи групи, етапи підготовки та проведення занять. Розглядаються професійні стандарти діяльності тренера та формування індивідуального стилю ведення груп. Значна увага надається методам оцінювання ефективності тренінгових програм і специфіці роботи з різними типами тренінгових груп. Завершальним елементом є практикум, під час якого студенти набувають досвіду створення й реалізації власних тренінгових фрагментів.

У процесі навчання студенти отримують комплексні знання про природу, структуру, етапи та технології психологічного тренінгу, а також формують практичні навички фасилітації групових процесів, розроблення тренінгових програм та оцінки їх результативності. Курс забезпечує ґрунтовну підготовку до професійної тренінгової діяльності в освітніх, соціальних та організаційних контекстах.

2.1. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни:

Метою дисципліни є формування у студентів цілісної системи знань про теоретичні засади, закономірності та механізми психологічного тренінгу, а також набуття практичних умінь щодо проектування, організації та проведення тренінгових занять. Дисципліна спрямована на розвиток професійних компетентностей, необхідних для ефективної роботи з групами: розуміння групової динаміки, володіння тренінговими методами, здатності

аналізувати потреби цільової аудиторії, створювати тренінгові програми та оцінювати їх результативність.

У кінцевому результаті студент має бути підготовлений до усвідомленого, етичного та науково обґрунтованого застосування тренінгових технологій у професійній діяльності.

Завдання дисципліни «Основи психологічного тренінгу»:

1. Ознайомити студентів із теоретичними основами психологічного тренінгу: його поняттями, історією розвитку, принципами та моделями.

2. Сформувати розуміння групової динаміки та психологічних процесів, що розгортаються у тренінговій групі.

3. Навчити методам дослідження потреби в тренінгу як передумови професійного планування та проектування тренінгових програм.

4. Розвинути вміння створювати структуру та дизайн тренінгу, добирати адекватні методи, вправи та форми роботи.

5. Надати знання щодо компонентів та організації тренінгу: ролі тренера, етапів проведення, правил та умов ефективної групової роботи.

6. Сформувати уявлення про професійні стандарти тренінгової діяльності та сприяти розвитку індивідуального стилю тренера.

7. Навчити методам оцінки ефективності тренінгу та аналізу його результатів.

8. Розширити уявлення про різновиди тренінгових груп і специфіку роботи з кожним із них.

9. Сприяти набуттю практичних навичок проведення тренінгів, ведення груп, фасилітації та використання тренінгових технік.

10. Сформувати професійно-етичні установки у роботі тренера, з урахуванням безпеки учасників та стандартів психологічної практики.

Ці завдання забезпечують теоретичну й практичну підготовку студентів до професійного використання тренінгових технологій.

2.2. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: Загальна психологія, Психологічний супровід розвитку креативності в умовах кризових змін, Здоров'я збереження та психологічна безпека.

Постреквізити: Психологія резильєнтності в кризових умовах, Організаційна психологія.

Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).

Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, вправи, бесіди і дискусії, кейс-технології,

індивідуальні науково-дослідні завдання, рольовий тренінг, розв'язання психологічних задач.

Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom.

У дистанційному режимі практичні заняття проводяться за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

СК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову в т. ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 12. Здатність до роботи з ідентичністю та посиленням адаптаційних ресурсів для продуктивної реінтеграції особистості.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

4. Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за освітньою програмою):

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації раннього втручання).

ПР 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПР 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР 19. Ефективно використовувати ресурсні та інтегративні стратегії для посилення особистісного резилієнсу в умовах процесу реінтеграції.

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПРН2</i>	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	Методи проблемно-орієнтованого навчання, мозковий штурм, вправи	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН9</i>	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації раннього втручання).	Методи проблемно-орієнтованого навчання, мозковий штурм, презентації	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН11</i>	Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що	Методи проблемно-орієнтованого навчання, мозковий штурм, вправи	Кейси, Проблемні завдання

	отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).		
<i>ПРН13</i>	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	Пояснення Дискусія, вправи	Участь у диспутах, захист презентацій, есе
<i>ПРН14</i>	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.	Пояснення Дискусія, вправи	Кейси, Презентації, тренінгові вправи
<i>ПРН17</i>	Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	Пояснення Дискусія, творчі вправи	Підготовка презентацій, вирішення кейсів
<i>ПРН19</i>	Ефективно використовувати ресурсні та інтегративні стратегії для посилення особистісного резилієнсу в умовах процесу реінтеграції.	Пояснення, мозковий штурм, творчі вправи	Вирішення кейсів, практикування

1. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі					у тому числі				
		го	Л	Пр	С	Лб	СР	Л	П	С	Л
	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13
1											
Модуль 1. 1. Теоретичні основи соціально-психологічного тренінгу											
Тема 1. Психологічний тренінг: поняття, історія, принципи	8	2	2	-	-	4	-	-	0,5	-	6
Тема 2. Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі	10	2	2	-	-	6	-	-	0,5	-	6
Тема 3. Дослідження потреби в тренінгу	10	2	2	-	-	6	-	-	0,5	-	6
Тема 4. Планування та дизайн тренінгів	8	-	2	-	-	6	-	-	0,5	-	6
Модуль 2. Прикладні основи соціально-психологічного тренінгу											
Тема 5. Компоненти тренінгу	10	2	2	-	-	6	-	-	0,5	-	6
Тема 6. Організація тренінгу	8	-	2	-	-	6	-	-	1	-	10
Тема 7. Стандарти тренінгової роботи та індивідуальний стиль тренера	10	2	2	-	-	6	-	-	0,5	-	10
Тема 8. Оцінка ефективності тренінгу	8	-	2	-	-	6	-	-	2	-	10
Тема 9. Види тренінгових груп	8	-	2	-	-	6			2		10
Тема 10. Практикум проведення тренінгу	10	-	2	-	-	8			2		10
<i>РАЗОМ</i> <i>годин</i>	90	10	20	-	-	60	-	-	10	-	80
<i>кредитів</i>	3										
<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	залік										

5.1. Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна

1	Тема 1. Тренінг як вид активного навчання, метод зміни поведінкового стереотипу чи засіб цілеспрямованої зміни групи чи організації.	2	0,5
2	Тема 2. Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі	2	0,5
3	Тема 3. Замовлення на тренінг	2	0,5
4	Тема 4. Завдання та план тренінгу	2	1
5	Тема 5. Компоненти тренінгу	4	1
6	Тема 6. Організація тренінгу	4	1
7	Тема 7. Стандарти тренінгової роботи та індивідуальний стиль тренера	2	1
8	Тема 8. Оцінка ефективності тренінгу	2	1
9	Тема 9. Види тренінгових груп	2	1
10	Тема 10. Практикум проведення тренінгу	2	2
	УСЬОГО	20 год	10 год.

5.3. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна	заочна
1.	Тема 1. Психологічний тренінг: поняття, історія, принципи	Складання термінологічного словника. Аналіз літератури. Підготовка до дискусії.	4	6
2.	Тема 2. Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі	Аналіз літератури. Термінологічний словник. Підготовка презентацій.	6	6
3.	Тема 3. Дослідження потреби в тренінгу	Аналіз літератури. Аналіз практичних кейсів. Підготовка до виступів, диспутів.	6	6
4.	Тема 4. Планування та дизайн тренінгів	Аналіз літератури. Аналіз практичних ситуацій. Підготовка пам'ятки.	6	6
5.	Тема 5. Компоненти тренінгу	Ознайомлення та аналіз діагностичних методик. Апробація методик. Аналіз результатів діагностики.	6	6

6.	Тема 6. Організація тренінгу	Практичні завдання. Аналіз практичних ситуацій. Ігровий метод. Творчі вправи.	6	10
7.	Тема 7. Стандарти тренінгової роботи та індивідуальний стиль тренера	Креативні задачі. Побутові творчі задачі. Аналіз стратегій розв'язування. Аналіз виступів, евристична бесіда.	6	10
8.	Тема 8. Оцінка ефективності тренінгу	Аналіз існуючих технологій. Евристична бесіда. Практикування.	6	10
9.	Тема 9. Види тренінгових груп	Практичні завдання. Аналіз практичних ситуацій. Ігровий метод. Творчі вправи.	6	10
10.	Тема 10. Практикум проведення тренінгу	Практичні завдання. Творчі вправи.	8	10
	Всього		60	80

5.4. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальна робота студента передбачає: пошук та опрацювання літератури; конспектування, складання анотацій; кодування інформації (складання схем, таблиць, графіків); написання рефератів, доповідей, звітів; виступ із повідомленнями, розв'язування творчих задач, аналіз презентацій.

Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Аналіз першоджерел визначних представників сучасних клінічних психологів.	Письмовий звіт

2.	Написання доповідей, рефератів та виступи студентів на практичних заняттях, круглих столах, конференціях.	Письмовий звіт
----	---	----------------

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування тощо.

Також використовується корпоративна пошта, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.223 – аудиторія для тренінгів, стільці з пюпітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі.
- 5) Певні джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі

7. Політика дисципліни

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та доповіді на практичних заняттях здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.</p>
<p>Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни</p>	<p>Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час практичного заняття</p>
<p>Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу</p>	<p>Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела</p>
<p>Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p>	<p>Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.</p>
<p>Політика щодо відвідування</p>	<p>Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, практичні та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних</p>

	причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача).
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів до заліку обов'язковим є усний захист доповідей, есе на семінарських заняттях. У разі відсутності на семінарському занятті, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на формульованому оцінюванні (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передуює підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на

	чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки</i> з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини. Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливості навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

8.1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Формою підсумкового контролю за навчальною дисципліною є залік.

Контрольні заходи включають поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час семінарських та практичних занять, усний захист повідомлень за темою семінарського заняття, виконання тестових завдань, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (60 балів) з навчальної дисципліни – отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість.

8.2. Методи контролю та оцінювання

- усне опитування;
- перевірка самостійних завдань;
- захист доповідей до семінару, презентацій, есе;
- метод програмованого контролю: тестовий контроль.

8.3. Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання захисту доповідей, есе, рефератів на семінарському занятті:

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, може не вистачати аргументації в поясненнях. Допускаються несуттєві неточності.

1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом. Має суттєві помилки у відповіді.

Критерії оцінювання доповнення / участі в дискусіях:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, есе, рефератів

Презентація, доповідь, анотація, рефераті- це наочне представлення результатів самостійної роботи здобувача з опрацювання обраної теми, питання, завдання тощо. Мета презентації – набуття здобувачем навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження. Критерії оцінювання наведені у таблиці 5.

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, доповіді, анотації, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
<i>3 бали</i>	Всі частини пов'язані з метою і предметом дослідження та містять важливі твердження за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження	Матеріал має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження	Дослідження надає інформацію в логічній послідовності і завершується викладенням важливих моментів дослідження
<i>2 бали</i>	Матеріал містить	Деякі висновки	Дослідження має в основі декілька	Дослідження має певну

	важливі твердження за темою дослідження, але містить не відповідну темі інформацію	недостатньо обґрунтованими	ключових положень, однак вони перевантажені інформацією	непослідовність викладу теми дослідження
<i>1 бал</i>	Матеріал має опосередковане відношення до теми дослідження	Висновки є нелогічними або недостатньо обґрунтованими	У ключових положеннях відчувається нестача інформації, що необхідна для поточення висновків	Дослідження має непослідовність у викладі теми

Критерії оцінювання практичних завдань:

4 бали - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову, додаткову літературу та інформаційні ресурси, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження;

3 бали - здобувач у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

2 бали - в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, наявні суттєві неточності;

0-1 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповідях чи в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань самостійної роботи.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів *підсумкового (семестрового) контролю*, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих

нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів
-

9. Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять для заліку

Поточне оцінювання та самостійна робота									Всього балів	
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					За підс. зм. модулів / тем занять та СР	Тестування
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9		
8	8	8	8	8	8	12	8	12		20
32 бали				48 балів						
Порогові бали									0-80	0-20
Загальна рейтингова оцінка									100	

Розподіл балів за видами діяльності (денна форма навчання):

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Робота на практичному занятті	2	9	18	Залік
Підготовка доповідей, анотацій, рефератів	3	9	27	
Захист доповідей, проектів на практичному занятті	3	9	27	
Підготовка презентацій	10	2	20	
Розв'язання практичних завдань	4	2	8	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік : $18+27+27+20+8 = 100$				

Розподіл балів за видами діяльності (заочна форма навчання):

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю

Робота на практичному занятті	5	3	15	Залік
Підготовка доповідей, анотацій, рефератів	20	2	20	
Захист доповідей, рефератів на практичному занятті	20	2	20	
Підготовка презентацій	20	2	40	
Розв'язання творчих завдань	5	1	5	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік : 15+20+20+40+5 = 100				

9.3. Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не зараховано» / «failed»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Рекомендовані джерела інформації: Основна література

1. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Сучасні тренінгові технології розвитку особистості в освіті. Київ. 2022. 184 с.
2. Лефтеров В.О., Форманюк Ю.В., Третьякова Т.М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Одеса: Фенікс, 2021. 44 с.
3. Матійків І. М. Тренерська майстерність: теорія і практика. Технологія проведення тренінгів: метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2021. 280 с.
4. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу : навч. посіб. Київ : МАУП, 2019. 192 с.
5. Перепелюк Т.Д., Ільченко І.С. Організація і методика соціально-психологічних тренінгів: навчальний підручник. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2014. 255 с.
6. Професійно-психологічний тренінг військовослужбовців Національної гвардії України [Текст] : монографія / О. С. Колесніченко, Я. В. Мацегора, І. І. Приходько, Н. В. Юр'єва / за заг. ред. проф. І. І. Приходька. – Харків : НАНГУ, 2019. – 194 с.
7. Тарасевич І.Ю. Психологічний тренінг: теорія і практика: глосарій основних термінів та методів психологічного тренінгу. Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2024. 50 с.
8. Фальова О. Є.. Основи соціально-психологічного тренінгу: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ОС «бакалавр» денної та заочної форм здобуття освіти спец. 053 Психологія/ О. Є. Фальова; Укр. інж.-пед. акад., Каф. практичної психології. - Харків: УПА, 2023. 43 с.

Допоміжна література

1. Долинська Л.В. Тренінг особистісно-професійної зрілості / Л.В. Долинська, О.В. Темрук. - К.: Марич, 2010. - 128 с.
2. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища/ за ред. П.П.Горностая. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 190с.
3. Івашнюва С.В. Як підготувати та провести ефективний тренінг : практичний poradник. – Харків : Вид-во «Ранок», 2010. – 80 с.
4. Карпенко Є. Основи психотренінгу : навч. посібник. – Дрогобич, 2015. 78с.
5. Матійків І. М. Основи тренерської майстерності : [навч.-метод. посіб.] / І. М. Матійків, А. І. Якимів, Т. Г. Черняк / За заг. ред. А. І. Якиміва. – Львів : Компанія «Манускрипт», 2012. 392 с.
6. Федорчук В. М. Тренінг особистісного зростання: навч. посіб. / В. М. Федорчук – К. : Центр учбової літератури, 2014. 250 с.

Посилання на інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>

2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
<http://korolenko.kharkov.com>.

3. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: Режим доступу: <http://psychology-naes-ua.institute/>

4. Студентська бібліотека «Читалка» Режим доступу.
<http://chitalka.net.ua/>